

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Gwerthoedd y Cyngor	10	Ein gwerthoedd sydd yn diffinio diwylliant y Cyngor, ar gyfer aelodau a staff. Mae'r gwerthoedd wedi eu sefydlu ers peth amser bellach. O gael y diwylliant yn iawn, mae modd i hynny orchafu popeth arall sy'n effeithio ar ein gallu i gyflawni.	3	<p>Datblygwyd Gwerthod y Cyngor trwy waith gyda'r Colegau Rheolwyr, ac mae gwerthoedd y Cyngor wedi eu nodi ar gerbydau, llythyrau ac arwyddion yn swyddfeydd.</p> <p>Adroddwyd yn Natganiad 2014 mai prin yw'r dystiolaeth fod ein staff ac aelodau yn byw y gwerthoedd hyn ac mae tystiolaeth – o adolygiadau system – yn dangos nad yw'r Gwerthoedd wedi treiddio go iawn, i olygu gwell gwasanaeth i bobl Gwynedd.</p> <p>Mae gwaith Ffordd Gwynedd eisoes wedi dechrau mewn rhai mannau cyfyngedig o fewn y Cyngor ond mae gwaith pellach sylweddol yn angenrheidiol cyn y bydd y newid mewn diwylliant wedi treiddio trwy'r Cyngor.</p> <p>Mae yna arwyddion calonogol gan fod yna dystiolaeth fod y gwerthoedd yn dechrau ymddangos o'r newydd yn llefaredd staff. Er hyn, mae angen amser tan y bydd tystiolaeth o newid mewn ymddygiad fyddai'n caniatáu cynyddu'r sgôr.</p>
Gwasanaethau Cyhoeddus Integredig	9	Mae parodrwydd cyrff sector gyhoeddus, gan gynnwys Cyngor Gwynedd, cyngorau unedol eraill cyfagos, yr Heddlu, y Bwrdd Iechyd ac eraill i gydweithredu er mwyn darparu gwasanaethau cyhoeddus ar y cyd am gael effaith sylweddol, weladwy i Bobl Gwynedd.	5	<p>Rhoddyd sgôr o 3 yn 2014, ond mae cynnydd wedi ei wneud yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.</p> <p>Mae Uned Partneriaethau wedi ei sefydlu gyda Cyngor Sir Ynys Môn, ac mae'r Cyngor ymysg y cyrff sydd wedi arwyddo Datganiad o Fwriad sydd wedi ei gytuno gyda'r Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr ar gyfer gwasanaeth integredig.</p> <p>Mae'r Cyngor yn cydnabod fod gwaith eto i'w wneud i ddatblygu'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol, ond mae Cynllun wedi ei ddatblygu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac mae adolygiad gan Swyddfa Archwilio Cymru yn 2015 wedi adrodd fod y Bwrdd yn symud i'r cyfeiriad cywir.</p> <p>Yn ogystal â hyn, mae gwaith adolygiad system yn y maes Gofal, sy'n cynnwys cydweithio agos gyda rhanddeiliaid o gyrff allanol, yn dangos arwyddion addawol.</p>
Cynllun Strategol y Cyngor	9	Dyma'r datganiad lefel uchel sy'n amlinellu'r hyn y mae'r Cyngor am anelu i'w gyflawni yn ystod oes y Cyngor presennol.	6	Mae'r Cynllun Strategol yn ganllaw pwysig er mwyn cyflawni ar ran Pobl Gwynedd. Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi adnabod gwelliannau yn y ffordd y mae'r Cyngor yn darparu ei wasanaethau. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cydnabod fod natur y Cynllun presennol yn golygu nad ydi hi'n hawdd dehongli ohono beth yw gwaith craidd y Cyngor. Mae'r Cynllun ar ei ffurf bresennol yn gatalog o'r pethau sydd angen eu newid o fewn y Cyngor ac yn ardal Gwynedd, yn hytrach na chynllun busnes ar gyfer yr Awdurdod.
Strategaeth ariannol	9	Y Strategaeth Ariannol sy'n gosod cyd-destun allweddol ar gyfer popeth y mae'r Cyngor am ei wneud. Mae'r rhagolygon ariannol ar gyfer y Cyngor yn awgrymu y bydd rhaid darganfod arbedion sylweddol yn y blynyddoedd nesaf. Y Strategaeth Ariannol sydd yn gosod allan sut y byddwn yn gwireddu hyn, ac felly mae'n ddatganiad hollbwysig, sydd yn amlinellu sut y bydd y Cyngor yn delio â'r sefyllfa.	8	Mae'r Strategaeth wedi cael ei ganmol gan Swyddfa Archwilio Cymru, mewn asesiad blaenorol, fel enghraifft o gynllunio cadarn. Fodd bynnag, mae angen bod yn ymwybodol fod y Strategaeth, er ei fod yn seiliedig ar yr wybodaeth orau sydd ar gael, hefyd yn ddarostyngedig i newidiadau nad ydym yn ymwybodol ohonynt eto.

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Ymgysylltu	9	Mae ymgysylltu'n glir gyda Pobl Gwynedd, er mwyn sefydlu cyfathrebu clir a cael wir ddealltwriaeth o'u anghenion, yn un o elfennau pwysicaf o'r trefniadau Llywodraethu.	4	<p>Adroddwyd yn Natganiad 2014 fod y Strategaeth Ymgysylltu a fabwysiadwyd gan y Cabinet ar 28 Ionawr 2014 yn ganlyniad i hunan asesiad oedd yn amlygu nad oedd trefniadau ymgysylltu'r Cyngor crystal ag y dylent fod ar gyfer yr hinsawdd newydd sydd o'n blaenau.</p> <p>Yng nghyd-destun yr hinsawdd yma, mae Her Gwynedd, sef cynllun i drafod y sefyllfa ariannol gyda trigolion Gwynedd wedi cael blaenoriaeth yn y flwyddyn ddiwethaf, a felly nid yw rhannau eraill y Strategaeth wedi symud ymlaen fel a ddisgwyliwyd.</p> <p>Dylid nodi fod y gefnogaeth a roddwyd i'r prosiect gwastraff wedi ei ganmol gan y Pwyllgor Craffu perthnasol, ond mae'r sgôr yn parhau i adlewyrchu'r sefyllfa ar adeg yr hunanasesiad wreiddiol.</p>
Rhaglen Arweinyddiaeth	9	Mae Arweinyddiaeth yn gosod y safon y mae pob aelod a gweithiwr yn y Cyngor yn ei ddilyn. Mae ei impact, felly, yn enfawr – gall Arweinyddiaeth dda oresgyn popeth arall, tra gallai Arweinyddiaeth wael ddistrywio'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio ei gyflawni. Hwn sy'n gwreiddio diwylliant y Cyngor.	7	<p>Mae yna dystiolaeth fod sgiliau Arweinyddiaeth o fewn y Cyngor wedi gwella ar ôl i'r Cyngor fuddsoddi mewn hyfforddiant arweinyddiaeth ar gyfer ei Uwch Swyddogion ac aelodau.</p> <p>Fodd bynnag dengys hunan asesiad Ffordd Gwynedd fod yr angen yn parhau i fynd â hyn nawr i'r haen nesaf, gan sicrhau fod holl arweinyddiaeth y Cyngor yn un wrth arddel egwyddorion Ffordd Gwynedd os yw am fod yn llwyddiant.</p>
Llywodraethu Gwybodaeth	9	Mae bod â'r wybodaeth gywir yn hanfodol os yw'r Cyngor am ddarparu'r gwasanaethau cywir i'r pobl gywir yn y ffordd gywir. Mae angen i'r wybodaeth sy'n cael ei gasglu a'i gadw fod yn gyfredol a pherthnasol, nid yn unig er mwyn cydymffurfio â Deddf Diogelu Data ond hefyd er mwyn sicrhau fod y gwasanaethau yr ydym yn eu darparu yn rhai sy'n gwneud y pethau iawn. Llywodraethu Gwybodaeth dda yw sylfaen penderfyniadau da.	4	<p>Er gwaethaf ymdrechion i wella trefniadau Llywodraethu Gwybodaeth, mae'r Cyngor yn parhau i gadw llawer iawn o wybodaeth, ac mae angen parhau i weithio i sicrhau nad yw'n cynnal mwy o ddata na'r hyn sydd ei angen. Nid oes tystiolaeth fod y Cyngor, ar y cyfan, wedi gwella ei allu i ddefnyddio ei wybodaeth yn briodol er mwyn gwneud penderfyniadau mor effeithiol ag y gallai. Disgwylir y bydd y prosiect i gyflwyno system EDRMS yn cyfrannu at welliant arwyddocaol yn hyn.</p> <p>Bu achlysuron yn ystod 2014/15 lle bu methiant ar ran y Cyngor i ddiogelu'r wybodaeth bersonol oedd yn ei feddiant fel a ddisgwylir, sydd wedi dangos fod ein trefniadau yn llai effeithiol nag a feddylwyd ar adeg cynnal asesiad 2014. Mae hyn wedi amlygu'r angen i ail hyfforddi staff yn briodol am egwyddorion Diogelu Data, a gwella ymagweddiad yn y maes.</p>

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Trefniadau rheoli risg	8	Mae ein trefniadau rheoli risg yn rhan annatod o drefniadau rheoli'r Awdurdod. Mae trefniadau rheoli risg cadarn, cywir a chymesur yn cefnogi arloesi, nid ei lesteirio.	5	<p>Mae trefniadau bellach yn eu lle er mwyn i bob adran gynnal cofrestr risg adrannol, ac mae cofrestrau traws-adrannol hefyd yn eu lle, gyda protocolau i'w cefnogi. Er hyn, mae treiddiad rheolaeth risg ymysg unedau busnes unigol yn anghyson, a'r canfyddiad gyffredinol yw fod rheoli risg yn rwystr i wireddu amcanion, yn hytrach na chymorth.</p> <p>Hefyd, heblaw am risgiau lechyd a Diogelwch, mae arbrofion systemau yn dangos nad yw'r holl weithlu yn ymwybodol o'r risgiau all lesteirio cyflawni i bobl Gwynedd ac yn eu perchnogi – mae rheoli risg yn dueddol o gael ei weld fel bod yn fater i Reolwyr.</p> <p>Mae gwaith sylweddol wedi ei gyflawni ym maes Cynllunio Argyfwng a Pharhad Gwasanaeth, er mwyn paratoi'r awdurdod yn well ar gyfer digwyddiadau anrhwngwladwy.</p> <p>Adroddwyd yn 2014 fod risgiau o gwmpas Trefniadau Diogelu Plant ac Oedolion yn derbyn sylw ar ôl i adroddiad gan Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru a gyhoeddwyd yn 2013 ddod i'r casgliad nad oedd trefniadau diogelu plant a phobl ifanc y Cyngor yn bodloni'r gofynion statudol. Fodd bynnag, mae camau sylweddol wedi eu gwneud ers hynny. Mae Panel Strategol yn cwrdd yn chwarterol, a'r Panel Gweithredol yn fisol. Mae camau mawr wedi eu cymryd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau fod y Polisi Diogelu Corfforaethol yn parhau'n ddilys, yn ogystal ag adolygiad blynyddol o'r rhai adrannol. Mae archwiliadau dilyniant gan Estyn wedi cadarnhau fod cynllun gweithredu wedi bod yn effeithiol, ond bydd angen cyfnod estynedig o weithredu cyn y byddwn yn newid y sgôr.</p>
Y Côt Llywodraethu Lleol	8	Mae'r Côt Llywodraethu Lleol yn gonglfaen trefniadau llywodraethu'r Cyngor. Mae'n cwmpasu nifer fawr o'r elfennau sydd angen bod yn eu lle er mwyn 'r Cyngor allu gwireddu ar ran Pobl Gwynedd.	7	<p>Mae'r Côt Lleol, fel canolbwynt i holl elfennau unigol y fframwaith lywodraethu, yn gweithredu'n effeithiol wrth gyflawni ei amcanion. Dyma yw gwraidd ein hasesiad o drefniadau llywodraethu.</p> <p>Fodd bynnag, mae lle i'w adolygu'n fwy rheolaidd nag sydd wedi ei wneud yn y gorffennol, ond mae'r Pwyllgor Archwilio a'r Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu yn rhoi sylw i hyn.</p> <p>Yn gyffredinol, mae'r Cyngor yn gyfforddus gyda'r drefn bresennol, a disgwylir adroddiad adeiladol pan fydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnal adolygiad corfforaethol yn ystod 2016/17. Fodd bynnag, yn ystod 2015/16 byddwn yn ystyried os bydd angen ymestyn yr hyn sydd yn bwydo i mewn i'r gyfundrefn llywodraethu. Ar yr un pryd, cydnabyddir fod angen i symleiddio a rhesymoli'r côd, gan fod 31 pennawd yn ymddangos yn ormodol.</p>
Y Cyfansoddiad	8	Fel y canllaw swyddogol o'r ffordd y mae'r Cyngor yn gweithredu, mae'n anrnod fod y Cyfansoddiad, o ddiffiniad, yn cael impact arwyddocaol ar y ffordd y mae'r Cyngor yn cyflawni ar ran Pobl Gwynedd.	9	<p>Mae'r Cyfansoddiad wedi derbyn adolygiad cynhwysfawr gan Weithgor o'r Pwyllgor Archwilio yn ystod 2014, gyda'r Cyfansoddiad newydd wedi ei fabwysiadu gan y Cyngor yng Ngorffennaf 2014.</p> <p>Mae cyfiawnhad i gynyddu'r sgôr i 9. Mae'r Cyfansoddiad yn destun adolygiad parhaus, ac mae trefniadau cadarn yn eu lle i'w gadw'n gyfredol.</p>

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Y gyfundrefn 'Cyflawni'	8	Dyma gyfundrefn cynllunio busnes a monitro perfformiad y Cyngor. Oherwydd hyn, mae effaith y gyfundrefn ar allu'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau ar ran Pobl Gwynedd yn allweddol.	3	<p>Adroddwyd yn 2014 fod hunan asesiad o'r gyfundrefn Cyflawni wedi dangos fod yna ddiffygion o hyd yn ein trefniadau gan gynnwys diffyg perchnogaeth go iawn gan unedau o fewn y Cyngor o'r wybodaeth perfformiad, a'i ddefnydd ar gyfer gwella, er fod y drefn wedi gwella ers blynyddoedd blaenorol.</p> <p>Dengys arbrofion systemau a'r hunan asesiad a wnaed ar gyfer Ffordd Gwynedd fod angen bod yn gliriach ynglŷn a beth sydd yn fesur perfformiad a beth sydd yn wybodaeth rheoli – nid yw hyn bob amser yn glir gan pawb.</p> <p>Adroddwyd yn Natganiad 2014 fod adolygiad ar y gweill er mwyn cysoni'r drefn gyda Ffordd Gwynedd. Mae'r adolygiad cysoni yma bron â'i gwblhau, a bwriedir mewnosod y drefn newydd o fewn y flwyddyn gyfredol. Nid fyddwn mewn sefyllfa i newid y sgôr tan hynny.</p>
Y Drefn Craffu	8	Y drefn craffu yw'r broses sydd yn ei le i sicrhau fod Cabinet y Cyngor yn gweithredu ei bolisiau yn unol â'r haddewidion ac er lles Pobl Gwynedd. Mae felly'n rhan bwysig iawn o'r fframwaith lywodraethu.	5	<p>Adroddwyd yn Natganiad 2014 fod Strategaeth Craffu ddiwygiedig wedi ei baratoi ar ffurf drafft ac yn barod i'w gyhoeddi. Cyhoeddwyd y Strategaeth yn ystod 2014/15.</p> <p>Yn dilyn y gwelliant a adroddwyd yn 2014, gwelwyd rhai enghreifftiau pellach yn ystod 2014/15 o graffu yn cael effaith positif ar wasanaethau, ond mae yna dipyn o ffordd i fynd eto hyd nes y bydd craffu yn uchafu'r amcan hwnnw.</p> <p>Ni fyddwn yn cynnwys gwelliannau i'r drefn fel cam gweithredu yn y datganiad yma a'r Cynllun Strategol gan ein bod eisoes yn cydweithredu gyda Swyddfa Archwilio Cymru i gyflwyno newidiadau.</p> <p>Mae'r gwaith sydd wedi ei wneud yn ystod 2014/15 i ddefnyddio Craffu i'n cynorthwyo i osod cyfeiriad yn hytrach nag olsyllu ar ôl penderfyniad wedi gwella'r berthynas waith rhwng y Cabinet a'r swyddogaeth Craffu.</p>
Gwerthuso, Hyfforddi a Datblygu Staff	8	Er mwyn sicrhau fod y Cyngor mewn sefyllfa i ddarparu gwasanaethau sydd yn rhoi Pobl Gwynedd yn y canol bob amser, rhaid hyfforddi staff yn barhaus, gwerthuso eu perfformiad, a meithrin a datblygu ei dalent. Mae trefniadau hyfforddi staff yn ffordd bwysig o hybu a lleadaenu meddylfryd Ffordd Gwynedd ar draws y Cyngor, ac wrth gwrs mae'n hollbwysig fod gan y Cyngor swyddogion sydd â'r sgiliau i gyflawni eu swyddi.	4	<p>Mae trafferthion llenwi rhai swyddi uwch o fewn y Cyngor yn awgrymu fod angen gwella ein gallu i greu dilyniant ar gyfer uwch swyddi, o leiaf. Mae hyn wedi ei adnabod fel sail i ddatblygu talent fewnol.</p> <p>Mae'r drefn werthuso ffurfiol wedi ei rewi o fewn y Cyngor, tra bod adolygiad o'i gyfraniad a'i gyfraniad i ddiwylliant Ffordd Gwynedd dan ystyriaeth.</p> <p>Mae tystiolaeth a gasglwyd mewn cyfweiliadau gadael yn dangos fod llawer o swyddogion yn gwerthfawrogi'r hyfforddiant a'r datblygiad maent yn ei dderbyn gan y Cyngor.</p>
Protocol cyswllt aelod/swyddog	7	Mae'n bwysig fod swyddogion ac aelodau yn gweithredu gyda'u gilydd i gyflawni ar ran Pobl Gwynedd, a hynny mewn modd sy'n dangos parch i'w gilydd. Dogfen yw'r Protocol yma sydd yn ffurfioli hyn ac yn gosod allan yn ysgrifenedig yr hyn a ddylai ddigwydd yn naturiol.	8	Mae awyrgylch weithio dda, yn gyffredinol, rhwng swyddogion ac aelodau. Er fod materion yn codi'n achlysurol, mae'r protocol cyswllt aelod a swyddog yn gweithio'n effeithiol, ac nid oes achlysuron wedi codi sydd wedi achosi pryder yn y cyd-destun yma. Cynhaliwyd adolygiad gan y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn ystod 2014/15, a rhoddwyd Barn 'A' iddo, gan fod rheolaethau mewnol yn eu lle, a'u bod gweithio'n effeithiol.

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Côd Ymddygiad Aelodau	7	Hwn yw'r Côt sydd yn ymgorffori'r gofynion statudol, deddfwriaeth ar aelodau'r Cyngor i mewn l'r Cyfansoddiad. Er ei fod felly'n ddogfen bwysig, nid yw ei effaith cymaint â'r diwylliant sy'n cael eu ymgorffori yn y Gwerthoedd.	8	Mae tystiolaeth fod y Côt Ymddygiad Aelodau wedi gweithredu'n effeithiol ar yr achlysuron prin hynny lle mae ymddygiad aelodau wedi syrthio'n is na'r hyn sy'n ddisgwyliedig.
Côd Ymddygiad Swyddogion	7	Hwn yw'r Côt sydd yn ymgorffori'r gofynion statudol, deddfwriaeth ar staff y Cyngor i mewn l'r Cyfansoddiad. Er ei fod felly'n ddogfen bwysig, nid yw ei effaith cymaint â'r diwylliant sy'n cael eu ymgorffori yn y Gwerthoedd.	9	Mae'r holl staff yn ymwybodol o'r gofynion ymddygiad sydd arnynt, ac mae hyn wedi ei gydllynu â threfniadau disgyblu'r Cyngor, petai ymddygiad yn syrthio yn is na'r safonau disgwyliedig.
Pwyllgor Archwilio	7	Mae Pwyllgor Archwilio yn cael ei gydnabod fel rhan bwysig o drefniadau llywodraethu'r Cyngor, gan fod yn gyfrifol am sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol.	6	Mae Pwyllgor Archwilio Cyngor Gwynedd wedi ei sefydlu ers 1999, ac mae ganddo gylch gorchwyl cytunedig. Adroddwyd yn 2014 fod y Pwyllgor Archwilio yn effeithiol iawn yn gwireddu rhai o'r swyddogaethau y mae wedi ei arddel ers tro, ond mai parhau i ddatblygu y mae ei allu i ymdrin â cyfrifoldebau newydd a ddaeth i'w ran gyda Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011. Nid oes tystiolaeth i awgrymu fod y sefyllfa wedi newid yn y flwyddyn ddiwethaf.
Polisi gwrth-dwyll a gwrthlygredd	7	Mabwysiadwyd y Polisi cyfredol yn Ionawr 2013. Mae'n amlinellu'n glir fod gan y Cyngor agwedd o beidio goddef twyll, ac mae'r Cynllun Ymateb I Dwyll yn amlinellu'r hyn y disgwylir I staff ei wneud os ydynt yn amau fod twyll yn digwydd.	9	Lle mae achosion o dwyll wedi eu darganfod gan swyddogion, mae camau priodol ac amserol wedi eu cymryd i ddelio â'r mater. Trosglwyddwyd y gwasanaeth sy'n ymchwilio i Dwyll Budd-dal i'r DWP ar 1 Tachwedd 2014.
Llythyr blynyddol yr Archwiliwr Allanol	7	Mae'r llythyr blynyddol yn derbyn sylw gan y Cyngor a'r cyfryngau lleol fel asesiad annibynnol o'r ffordd y mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau ar ran Pobl Gwynedd.	5	Tra bod y llythyr yn cynnwys beirniadaeth adeiladol, bydd y Cyngor yn ceisio gweithredu ar y materion a godir ond weithiau efallai fod yna wrthdaro rhwng ymdeimlad y Cyngor o beth ddylai gael sylw a rhai materion a godir yn y llythyr o ran yr ymdrech sydd ei angen ei roddi iddynt, a'r lefel risg y maent yn ei gynrychioli. Fodd bynnag, nid yw'r enghreifftiau yma yn niferus; nid oedd argymhellion yn yr adroddiad diweddaraf, ac mae'r negeseuon yn gyffredinol bositif. Mae'r sgôr effeithiolrwydd wedi newid i 5, gan fod oedi cyn derbyn y llythyr yn 2015 yn golygu fod ei allu i gynorthwyo'r Cyngor i wella am fod yn llai effeithiol.
Archwilio Mewnol	7	Caiff Archwilio Mewnol ei adnabod fel rhan allweddol o drefniadau llywodraethu'r awdurdod, oherwydd ei rôl yn cynnal asesiadau annibynnol o drefniadau llywodraethu, rheolaeth fewnol a rheoli risg y Cyngor.	6	Mae effeithiolrwydd y gyfundrefn Archwilio Mewnol dan adolygiad parhaus, ac er fod y gwasanaeth yn cwrdd â'r safonau proffesiynol yn unol â'r disgwyl, mae angen ystyried ymhellach os yw'n adolygu'r pethau cywir, ac os yw'r gweithredu mewn dull sydd yn gydnaws â Ffordd Gwynedd. Mae capasiti'r gwasanaeth wedi lleihau'n arwyddocaol ers 1 Ebrill 2015, i lawr o 10 i 7 swyddog llawn amser. Disgwylir y bydd mabwysiadu egwyddorion Ffordd Gwynedd yn sicrhau fod effeithiolrwydd y gwasanaeth yn cael ei gynnal, ond efallai y bydd peth gostyngiad yn y tymor byr.

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Strategaeth Gaffael	7	Mae'r potensial i gael trefniadau caffael clir a chadarn yn gyfle i weithredu mewn ffordd mwy effeithlon sydd yn rhoi ffocws ar werth am arian	6	Mae Strategaeth Gaffael yn ei le ers sawl blwyddyn, ond adroddwyd yn 2014 fod peth tystiolaeth nad yw ei egwyddorion yn treiddio yn gyson trwy'r Cyngor, ac fod lle i newid trefniadau i adlewyrchu ffyrdd newydd o weithio. Mewn ymateb i hyn, mae Prosiect Caffael ar y cyd gyda cyngorau Dinbych a Fflint wedi arwain at Strategaeth newydd fydd yn cael ei gyflwyno i'w graffu yn ystod 2015/16. Bydd y Cyngor yn symud ymlaen i ganolbwyntio ar reolaeth categori (derbyniodd hyn gymeradwyaeth y Cabinet yn ystod 2014/15), ac mae wedi buddsoddi'n briodol.
Adroddiad Perfformiad Cyngor Gwynedd	7	Adroddiad ôl-syllol yw hwn, er mwyn adrodd i'r cyhoedd ar lwyddiannau'r Cyngor yn y flwyddyn flaenorol, a'r hyn sydd angen sylw yn y blynyddoedd nesaf.	7	Caiff Adroddiad Gwella'r Cyngor ei gyhoeddi'n flynyddol yn unol â'r amserlen ddisgwyliedig. Mae'r Adroddiad yn nodi fod y Cyngor wedi cyflawni'r dyletswyddau adrodd ar welliant sy'n ofynnol o dan y mesur, ond gallai gydymffurfio'n llawnach ag arweiniad gan Lywodraeth Cymru. Er fod hwn yn adroddiad sydd yn cyflawni ei bwrpas, mae'r risg yn parhau ei fod yn adroddiad sydd yn cael ei gynhyrchu er mwyn gwireddu gofynion statudol, yn hytrach nag er mwyn gwireddu'r nod o roi darlun cyflawn i Bobl Gwynedd. Mae gobaith y bydd yr adroddiad yn gwella wrth i ni wella ansawdd ein Cynllun Strategol.
Y Pwyllgor Safonau	6	Y Pwyllgor Safonau sydd yn dal aelodau i gyfrif am eu hymddygiad. Yn hynny o beth, mae'n gymorth wrth sicrhau fod aelodau'r Cyngor yn gweithredu yn anad dim er lles Pobl Gwynedd.	7	Mae'r Pwyllgor Safonau yn ei le ac yn gweithredu gyda Cylch Gorchwyl cytunedig. Mae cofnodion y Pwyllgor yn dangos ei fod yn edrych ar achosion penodol wrth ymgymryd â'i waith. Mae'r Pwyllgor ei hun hefyd wedi cynnal hunan asesiad. Mae asesiad pellach gan y Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu yn awgrymu bod y sgôr effeithiolrwydd o 5 a roddwyd yn 2014 yn ymddangos yn hallt, ac mae asesiad yn dangos gwelliant. Nodwyd fod y Pwyllgor yn cyflawni ei rôl plismona yn dda, ond fod lle i wella ei weithgareddau hyrwyddo safonau da.
Tafleini penderfyniad	6	Dyma yw'r dogfennau swyddogol sydd yn cofnodi fod penderfyniadau gweithredol y Cabinet - neu ei aelodau yn gweithredu'n unigol yn unol â'r Cynllun Dirprwyo - wedi eu gwneud mewn ffordd briodol, gyda mewnbwn y Swyddogion Statudol.	10	Mae'r Gwasanaeth Cefnogi'r Cabinet yn sicrhau fod pob taflen wedi ei llenwi'n briodol cyn gellir gweithredu ar benderfyniad, ac mae tafleini'n ymddangos yn amserol ar wefan y Cyngor. Nid oes unrhyw beth sydd angen ei wneud i wella eu heffeithiolrwydd, sy'n cyfiawnhau sgôr o 10.
Protocolau swyddogion statudol	6	Mae'r Swyddogion Statudol yn chwarae rôl allweddol wrth sicrhau fod y Cyngor yn gweithredu'n briodol ar ran Pobl Gwynedd. Mae protocolau yn eu lle er mwyn diogelu statws y swyddogion hyn yn nhrefniadau mewnol yr awdurdod.	9	Mae holl swyddogion statudol yn cadarnhau eu bod yn wedi gallu cyflawni eu dyletswyddau yn unol â'r disgwyl fel a osodwyd allan yn y protocolau
Cydberthynas aelodau	6	Mae meithrin perthynas dda rhwng aelodau yn gymorth i sicrhau fod y Cyngor yn gweithio yn effeithiol. Fodd bynnag, oherwydd natur wleidyddol gynhenid y Cyngor, mae enghreifftiau o densiwn ac anghydwed i'w ddisgwyl.	4	Mae yna rywffaint o dystiolaeth o densiwn yn bodoli yn y gorffennol rhwng aelodau wrth i'r trefniadau cabinet newydd gael eu gweithredu o fewn y Cyngor a'r newid rolau oedd yn gysylltiedig â hynny, a nid oes tystiolaeth i awgrymu fod y tensiynau hynny wedi diflannu. Mae tensiynau yn anorod pa fydd unrhyw newidiadau arwyddocaol, ac i'w disgwyl.

Polisiau, strategaethau, gweithdrefnau a phrosesau sydd, yn ôl y Côd Llywodraethu Lleol, yn cefnogi:	Impact mae'n ei gael ar ein gallu i gyflawni	Rheswm am y sgôr	Pa mor effeithiol yw yn ein helpu i gyflawni?	Rheswm am y sgôr
Côd Ymarfer Canu'r Gloch	6	Mae'r drefn wedi ei rannu i holl swyddogion y Cyngor. Mae ymdrechion i gynnal ymwybyddiaeth yn parhau, ac mae'n cael ei weld fel arf pwysig i dynnu sylw i weithgaredd amhriodol, ond ychydig yw'r defnydd a wneir ac felly cyfyngedig yw ei impact ar drefniadau'r Cyngor.	7	Er mai ychydig o ddefnydd sydd wedi ei wneud o'r drefn, mae'r datganiadau hynny sydd wedi eu gwneud wedi bod yn destun ymchwiliadau trylwyr yn unol â'r Côt Ymarfer. Mae'r trefniadau wedi eu hadolygu'n ddiweddar gan SAC, fel rhan o adolygiad cenedlaethol. Mae tystiolaeth o'r adolygiad cenedlaethol, ac adolygiad o ymwybyddiaeth gan Archwilio Mewnol, wedi dangos fod y drefn yn effeithiol ar y cyfan, ac yn cyfiawnhau'r sgôr a roddwyd.
Hyfforddi a Datblygu Aelodau	6	Mae yna ddisgwyliad ar holl aelodau'r Cyngor gael eu hyfforddi a'u datblygu'n briodol er mwyn ymgymryd â'u dyletswyddau. Er hyn, cymharol gyfyngedig yw'r rhaglen hyfforddi wrth gyflwyno trefniadau sy'n rhoi Pobl Gwynedd yn y canol.	5	Mae camau wedi eu gwneud yn y cyfnod ers etholiad 2012 i lunio rhaglen i hyfforddi aelodau, gyda'r Gwasanaethau Democratiaid yn arwain ar y gwaith. Cyflwynwyd Cyfweiliadau Datblygu Personol yn ystod 2014/15, gydag 20 o aelodau wedi manteisio arnynt.
Y Drefn Gwynion	6	Mae cymryd cwynion o ddirif, ac ymchwilio iddynt yn drwyadl, yn ffordd annatod o gyflawni ar gyfer Pobl Gwynedd, ac ymateb pan nad yw'n gwasanaethau wedi cwrdd â'r safonau disgwyledig.	5	Adroddwyd yn 2014 mai gwendid pennaf y drefn gwynion oedd diffyg trefniadau er mwyn caniatáu i'r Cyngor ddysgu gwersi o ymchwiliadau i gwynion. Yn ystod 2014/15 cyflwynwyd trefn newydd i fynd i'r afael yn benodol â hyn. Cyflwynwyd Trefn Gwynion Gorfforaethol newydd, a penodwyd Swyddog Gwella Gwasanaethau er mwyn sicrhau ein bod yn dysgu gwersi o gwynion, ac yn osgoi ailadrodd camgymeriadau.
Cydraddoldeb	7	Nod y Cyngor yw rhoi Pobl Gwynedd yng nghanol popeth yr ydym yn ei wneud. Mae trefniadau Cydraddoldeb priodol yn hanfodol er mwyn gwireddu hyn, oherwydd os nad oes Cydraddoldeb, o ddiffiniad ni fydd triniaeth gyson o'r holl drigolion. Fodd bynnag, mewn cyfnod o doriadau, gall yr ardrawiad ar rai carfannau fod yn fwy, a rhaid cynnal ymwybyddiaeth o hyn.	6	Er fod Cynllun Cydraddoldeb yn ei le, mae tystiolaeth nad ydi ymwybyddiaeth o gydraddoldeb wedi ei wreiddio fel y dylai, a'r meddylfryd wedi treiddio. Er enghraifft, nid oes tystiolaeth i ddangos fod y Cyngor yn meddwl am gynnal Asesiad Impact Cydraddoldeb fel mater o drefn wrth wneud ei benderfyniadau.
Datganiad o'r cyfrifon	5	Y datganiad o'r cyfrifon yw'r ddogfen sydd yn hysbysu Pobl Gwynedd o'r defnydd y mae'r Cyngor wedi ei wneud o'i adnoddau. Fodd bynnag, gan ei fod y ddogfen mor anhylaw, er mwyn cwrdd â safonau cyfrifo rhyngwladol a chenedlaethol, cyfyngedig iawn yw'r impact mae'r ddogfen yma yn ei gael ar Bobl Gwynedd.	9	Mae'r Cyngor yn cyhoeddi ei ddatganiadau ariannol ar amser, ac wedi eu harchwilio'n ddiamedod, pob blwyddyn. Pan mae'r archwiliwr allanol yn adnabod mater o bryder wrth adolygu'r cyfrifon mae'r Cyngor yn ymdrin â'r mater yn syth. Mae Llythyr Blyneddol yr Archwiliwr Penodedig yn tystiolaethu hyn.